

MODUŁ 5

CYBERBEZPIECZEŃSTWO I BEZPIECZNE KORZYSTANIE Z INTERNETU

erasmediah.eu

**Co-funded by
the European Union**

Lekcja 5.5

Promowanie świadomości prawnej i etycznego zachowania w sieci

ERASMEDIAH

Educational Reinforcement Against
the Social Media Hyperconnectivity

**Co-funded by
the European Union**

Promowanie świadomości prawnej i etycznego zachowania w sieci

Cele:

- Rozwijanie świadomości prawnych i etycznych następstw zachowań online, takich jak naruszanie praw autorskich, nękanie w sieci i naruszanie prywatności, z naciskiem na promowanie odpowiedzialnego obywatelstwa cyfrowego.
- Wyposażenie uczestników w umiejętności rozpoznawania nieetycznych lub nielegalnych działań online, takich jak kradzież tożsamości, naruszenia danych i nadużycia własności intelektualnej, oraz zrozumienie ich konsekwencji.
- Zachęcenie uczestników do przyjęcia aktywnych postaw, w tym krytycznej oceny interakcji online, poszanowania własności intelektualnej i przestrzegania standardów prywatności w celu utrzymania bezpiecznej i etycznej obecności w internecie.

Kluczowe przesłanie:

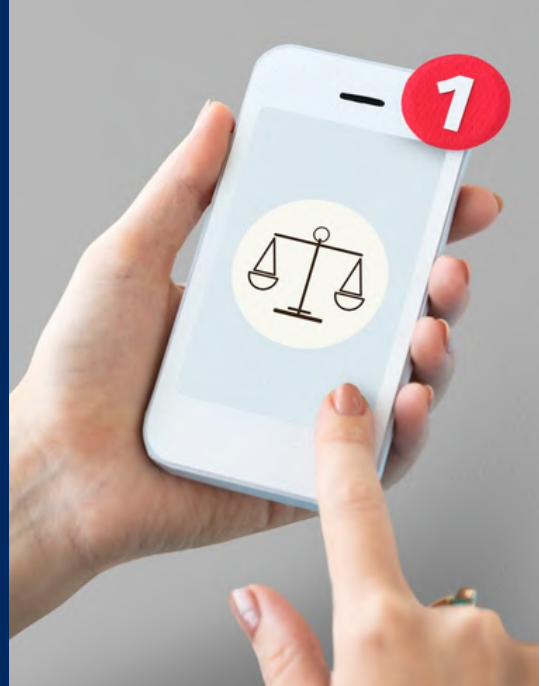
- Etyczne i zgodne z prawem zachowanie w internecie ma zasadnicze znaczenie dla budowania bezpiecznego, pełnego szacunku środowiska cyfrowego dla wszystkich.
- Rozpoznawanie i przestrzeganie cyfrowych praw i obowiązków pomaga zapobiegać konfliktom i kwestiom prawnym, jednocześnie wspierając zaufanie i współpracę.

RODZAJ LEKCJI:

Przegląd lekcji

Cyfrowy świat jest integralną częścią naszego codziennego życia, oferując zarówno możliwości, jak i wyzwania. Ta lekcja podkreśla znaczenie zrozumienia praw i zasad etycznych, które regulują zachowanie w sieci. Badając rzeczywiste scenariusze i praktyczne strategie, dowiesz się, jak identyfikować zagrożenia, przestrzegać swoich obowiązków oraz wspierać pełne szacunku i bezpieczne środowisko online. Dzięki angażującym ćwiczeniom i przemyślanej refleksji rozwiniiesz umiejętności potrzebne do dokonywania świadomych i etycznych wyborów w przestrzeni cyfrowej.

Warsztaty podzielone są na 4 etapy:

- 1: Cyfrowa etyka i świadomość prawna (10 min)
- 2: Dostrzeganie dylematów etycznych i zagrożeń prawnych (10 min)
- 3: Strategie etycznego i zgodnego z prawem zachowania w sieci (10 min)
- 4: Koncentracja i planowanie działań (10 min)

Krok 1

Cyfrowa etyka i świadomość prawna

W tym kroku zbadamy zasady etycznego zachowania w internecie i znaczenie zrozumienia odpowiedzialności prawnej w cyfrowym świecie. Podstawy te pomogą ci dokonywać świadomych i odpowiedzialnych wyborów online.

Obejrzyj uważnie film „Etyka w internecie”. Ten film wprowadza kluczowe pojęcia etyki cyfrowej, w tym to, w jaki sposób nasze wybory i działania online mogą wpływać nie tylko na nas samych, ale także na innych. Zwróć szczególną uwagę na podane przykłady i zastanów się, w jaki sposób mogą one odnosić się do twojego własnego cyfrowego zachowania.

Upewnij się, że masz cichą przestrzeń, wolną od zakłóceń, aby skupić się na filmie.

Krok 1

Cyfrowa etyka i świadomość prawna

Podczas oglądania zrób krótkie notatki na temat:

- Definicji etyki cyfrowej przedstawionej w filmie.
- Konkretnych przykładów omówionych dylematów lub wyzwań etycznych.
- Wszelkich momentów, które odnoszą się do twoich osobistych doświadczeń online.

Zastanów się, w jaki sposób pomysły przedstawione w filmie pokrywają się z twoimi własnymi nawykami i decyzjami online. Rozważ obszary, w których możesz potrzebować poprawić lub dostosować swoje zachowanie. Nie spiesz się i zastanów się.

Przygotuj się do omówienia swoich przemyśleń i refleksji z rówieśnikami w następnym ćwiczeniu. Jeśli coś w filmie wywoła pytanie lub nieporozumienie, zanotuj to, aby poruszyć podczas dyskusji.

Krok 2

Dostrzeganie dylematów etycznych i zagrożeń prawnych

Dylematy etyczne i ryzyko prawne to sytuacje, w których decyzje dotyczą nie tylko tego, co jest skuteczne, ale także tego, co jest słuszne i zgodne z prawem. Rozpoznanie tych momentów jest pierwszym krokiem w kierunku dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów online. Dylematy etyczne często wiążą się z konfliktem wartości, podczas gdy ryzyko prawne pojawia się, gdy działania mogą potencjalnie naruszać zasady lub przepisy prawa.

Na przykład:

- Udostępnianie czyjegoś zdjęcia bez pozwolenia może wydawać się nieszkodliwe, ale budzi wątpliwości zarówno etyczne (poszanowanie prywatności), jak i prawne (naruszenie praw autorskich).
- Przekazywanie wiadomości z niezweryfikowanymi informacjami może przyczynić się do dezinformacji, naruszenia zasad etycznych, które może prowadzić do konsekwencji prawnych, takich jak zniesławienie.

Krok 2

Dostrzeganie dylematów etycznych i zagrożeń prawnych

Przeczytaj teraz następujący scenariusz:

Znajomy wysłał ci zabawny mem znaleziony w sieci, a ty chcesz opublikować go na swoim koncie w mediach społecznościowych. Jednak mem zawiera obraz chroniony prawem autorskim, a tekst może obrażać pewne grupy osób.

- Jakie są kwestie etyczne i prawne w tej sytuacji?
- Jaka byłaby odpowiedzialna decyzja?

Zapisz krótko swoje przemyślenia.

Po wykonaniu tego zadania poświęć chwilę na zastanowienie się nad własnymi doświadczeniami online:

- Czy kiedykolwiek spotkałeś się z sytuacją, w której nie miałeś pewności, czy dane działanie jest etyczne lub zgodne z prawem?
- Jak zdecydowałeś, co zrobić?

Krok 2

Dostrzeganie dylematów etycznych i zagrożeń prawnych

Zapisz jeden przykład z własnego doświadczenia lub wyobraź sobie hipotetyczny przykład, w którym ważne byłoby rozpoznanie dylematów etycznych lub ryzyka prawnego.

Podziel się swoim przykładem w parach lub małych grupach i przedyskutuj następujące kwestie:

- Co sprawiło, że sytuacja stała się dylematem etycznym lub ryzykiem prawnym?
- Jaki byłby najlepszy sposób rozwiązania tej sytuacji?
- Czy przydałaby się większa wiedza na temat etyki lub prawa?

Krok 2

Dostrzeganie dylematów etycznych i zagrożeń prawnych

Dostrzeganie dylematów etycznych i zagrożeń prawnych wymaga:

1. **Świadomości:** Pamiętaj o tym, jak twoje działania mogą wpływać na innych.
2. **Wiedzy:** Zrozumienie podstawowych praw i zasad etycznych związanych z zachowaniem online (np. prawa autorskie, prawa do prywatności).
3. **Krytycznego myślenia:** Przed podjęciem działania zatrzymaj się i oceń sytuację. Zadaj sobie pytanie: „Czy jest to uczciwe, pełne szacunku i zgodne z prawem?”.

Aktywnie stosując te kroki, możesz poruszać się w trudnych sytuacjach z pewnością siebie i uczciwością.

Krok 3

Strategie etycznego i zgodnego z prawem zachowania w sieci

Etyczne i legalne zachowanie w internecie obejmuje przestrzeganie wspólnych zasad moralnych przy jednoczesnym przestrzeganiu przepisów regulujących przestrzeń cyfrową. Etyczne zachowanie w sieci promuje szacunek, uczciwość i odpowiedzialność, podczas gdy zachowanie zgodne z prawem zapewnia przestrzeganie zasad, takich jak prawa autorskie, przepisy dotyczące ochrony danych i polityki przeciwdziałania cyberprzemocy.

Przykłady strategii obejmują:

- Poszanowanie prywatności: Unikanie udostępniania lub uzyskiwania dostępu do danych osobowych innych osób bez ich zgody.
- Unikanie plagiatu: Zawsze podawaj źródła i unikaj podawania cudzej pracy jako własnej.
- Bycie na bieżąco: Bądź świadomy przepisów prawa i zasad platformy, aby uniknąć przypadkowych naruszeń.
- Zgłaszanie niewłaściwego postępowania: Działaj, gdy widzisz nieetyczne lub nielegalne zachowanie, takie jak nękanie online lub naruszanie praw autorskich.

Krok 3

Strategie etycznego i zgodnego z prawem zachowania w sieci

Przeczytaj jeden z poniższych scenariuszy i zastanów się, jak zastosować strategie etyczne i prawne:

- **Scenariusz A:** Tworzysz prezentację do szkoły i znajdujesz w internecie świetną infografikę. Nie zawiera ona informacji o prawach autorskich.
- **Scenariusz B:** Zauważasz, że kolega z klasy publikuje złośliwe komentarze pod zdjęciem innego ucznia w mediach społecznościowych.
- **Scenariusz C:** Na stronie internetowej firmy, którą przeglądasz, pojawia się wyskakujące okienko z prośbą o zgodę na śledzenie twojej lokalizacji.

Zastanów się nad wybranym scenariuszem:

Jaki jest problem etyczny?

Jakie są konsekwencje prawne?

Jakiej strategii użyłbyś, aby sobie z tym poradzić?

Zapisz krótko swoje przemyślenia.

Krok 3

Strategie etycznego i zgodnego z prawem zachowania w sieci

Korzystając ze swojej analizy, zdecyduj, jakie działania podjąłbyś w celu zapewnienia etycznego i zgodnego z prawem zachowania.

Na przykład:

- **Scenariusz A:** Skontaktuj się z twórcą infografiki w celu uzyskania zgody lub stwórz własną wersję z odpowiednimi cytatami.
- **Scenariusz B:** Zgłoś szkodliwe komentarze na platformie lub zaoferuj wsparcie osobie, której one dotyczą.
- **Scenariusz C:** Zdecyduj, czy przyznanie uprawnień do lokalizacji jest konieczne i zapoznaj się z polityką prywatności witryny.

Omów wybrany scenariusz i rozwiązanie w grupie 2-3 uczestników. Porównaj, jak inni poradziłiby sobie z tą samą sytuacją i zbadaj alternatywne strategie.

Krok 4

Koncentracja i planowanie działań

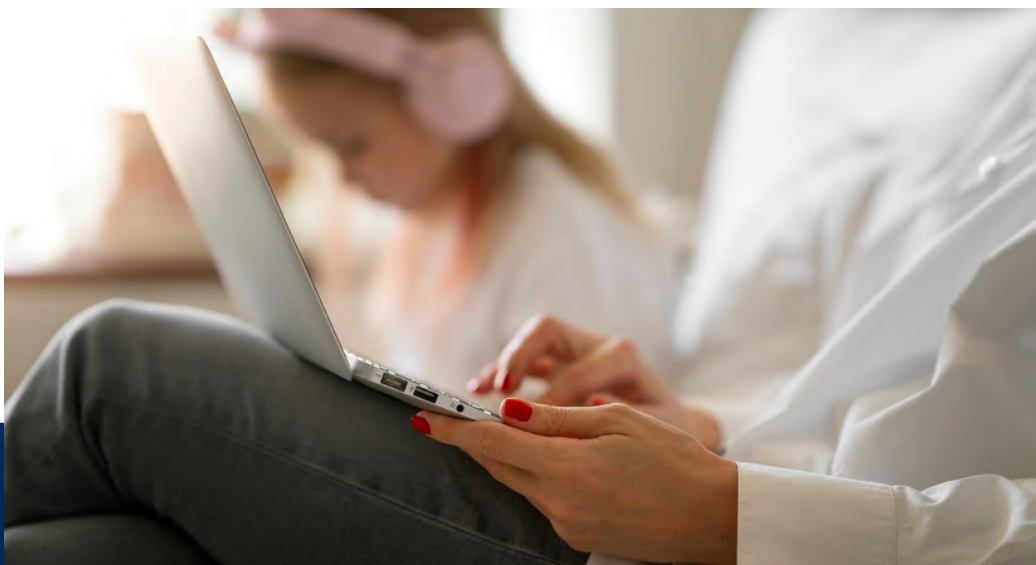
Nadszedł czas, aby zwrócić uwagę na własne zachowanie online i stworzyć prosty plan działania w celu poprawy praktyk etycznych i prawnych. Refleksja nad osobistymi nawykami jest pierwszym krokiem w kierunku pozytywnych zmian.

1. Poświęć minutę na zastanowienie się nad swoimi cyfrowymi działaniami. Wybierz jedno konkretne zachowanie lub nawyk, które twoim zdaniem można poprawić (np. udostępnianie niezweryfikowanych treści, zaniedbywanie podawania źródeł, ignorowanie ustawień prywatności).
2. W dwóch zdaniach lub mniej napisz plan działania SMART mający na celu poprawę tego nawyku (skorzystaj z szablonu zamieszczonego na następnej stronie).

- **Konkretny** (S): Co dokładnie zrobisz?
- **Mierzalny** (M): Skąd będziesz wiedzieć, że ci się udało?
- **Osiągalny** (A): Czy możesz to realnie osiągnąć?
- **Istotny** (R): Dlaczego jest to ważne?
- **Określony w czasie** (T): Kiedy zaczniesz?

Przykład: „Przejrzę ustawienia prywatności na wszystkich moich kontach w mediach społecznościowych i wprowadzę poprawki w celu ochrony moich danych do końca tego tygodnia”.

3. Zwróć się do partnera lub grupy i podziel się swoim planem. Oferujcie sobie nawzajem wsparcie i sugestie dotyczące sukcesu.

Krok 4

Koncentracja i planowanie działań

TWOJE WYBRANE ZACHOWANIE CYFROWE:

.....

.....

S

M

A

R

T

Podsumowanie kluczowych wniosków

- Etyczne i zgodne z prawem zachowanie w sieci ma zasadnicze znaczenie dla budowania zaufania, ochrony danych osobowych i wspierania pełnego szacunku środowiska cyfrowego.
- Świadomość i uważność to pierwsze kroki do dostrzegania dylematów etycznych i zagrożeń prawnych w interakcjach online.
- Drobne działania, takie jak ubieganie się o pozwolenie, cytowanie źródeł lub zgłaszanie niewłaściwego postępowania, znacznie przyczyniają się do zapewnienia etycznego i zgodnego z prawem zachowania w internecie. Konsekwentne stosowanie tych strategii buduje kulturę szacunku i zgodności w cyfrowym świecie.

Instrukcje dla osób pracujących z młodzieżą, edukatorów i nauczycieli

Cel:

Ta lekcja ma na celu pomóc uczestnikom zidentyfikować wyzwania etyczne i zagrożenia prawne, które mogą napotkać w interakcjach online. Skupia się na zapewnieniu praktycznych strategii zachęcających do odpowiedzialnego i zgodnego z prawem zachowania w przestrzeni cyfrowej. Poprzez interaktywne dyskusje, osobiste refleksje i ukierunkowane działania, uczestnicy rozwiną umiejętności oceny swoich nawyków online, rozpoznawania obszarów wymagających zmian i tworzenia istotnych planów promowania pełnej szacunku i zgodnej z prawem obecności w internecie.

Potrzebne materiały:

- Urządzenie cyfrowe z dostępem do internetu do obejrzenia udostępnionego filmu i uzyskiwania dostępu do innych zasobów online
- Projektor i głośniki
- Notatniki lub czyste kartki papieru
- Długopisy i ołówki
- Flipchart lub tablica z markerami do podsumowania kluczowych punktów, prezentacji odpowiedzi grupowych i listy strategii omawianych podczas sesji
- Wydrukowane szablony do ćwiczenia dotyczącego tworzenia planu działania

Krok 1: Cyfrowa etyka i świadomość prawna (10 min)

1. Aby przeprowadzić to ćwiczenie, zacznij od wyjaśnienia, że celem jest zbadanie koncepcji etyki cyfrowej i zastanowienie się, w jaki sposób działania online wpływają na jednostki i innych. Upewnij się, że masz gotowy film „Etyka w internecie” ([link do YouTube](#)) i że uczniowie siedzą w cichym, wolnym od rozpraszaczy miejscu.
2. Zapewnij uczestnikom notatniki lub czyste kartki papieru do robienia notatek i podkreśl znaczenie skupienia się na kluczowych punktach filmu.
3. Poproś uczniów o sporządzenie notatek na temat definicji etyki cyfrowej, przykładów dylematów etycznych i wszelkich momentów, które odnoszą się do ich doświadczeń online. Zachęć ich do krytycznego zastanowienia się nad tym, jak te pomysły odnoszą się do ich zachowania i rozważenia obszarów wymagających poprawy.
4. Po obejrzeniu filmu daj im kilka minut na przejrzenie notatek, zastanowienie się i przygotowanie pytań lub spostrzeżeń do dyskusji.
5. Płynnie przejdź do następnego ćwiczenia, prosząc uczestników o uporządkowanie myśli i gotowość do podzielenia się refleksjami z grupą. Przypomnij im o powiązaniu przykładów z filmu z ich osobistymi nawykami i decyzjami.
6. Stwórz wspierające środowisko dla otwartego i przemyślanego uczestnictwa.

Krok 2: Dostrzeganie dylematów etycznych i zagrożeń prawnych (10 min)

1. Przedstaw ćwiczenie, wyjaśniając jego cel: aby pomóc uczestnikom rozpoznać i ocenić dylematy etyczne i ryzyko prawne w interakcjach cyfrowych. Podkreśl znaczenie rozumienia, w jaki sposób działania online mogą mieć konsekwencje etyczne i prawne.
2. Rozpocznij od przedstawienia scenariusza: mema zawierającego zdjęcie chronione prawem autorskim i potencjalnie obraźliwy tekst. Poproś uczestników, aby zastanowili się nad sytuacją i zapisali swoje przemyślenia na temat związanych z nią kwestii etycznych i prawnych, a także tego, jak wyglądałaby odpowiedzialna decyzja.
3. Następnie poproś uczestników, aby pomyśleli o podobnych sytuacjach z własnego życia lub wyobrazili sobie hipotetyczny przykład. Poproś ich, aby krótko opisali tę sytuację, skupiając się na tym, dlaczego stanowiła ona dylemat etyczny lub ryzyko prawne oraz jak sobie z nią poradzili lub mogli poradzić sobie z nią lepiej.
4. Podziel uczestników na małe grupy i zachęć ich do podzielenia się swoimi przykładami. Poprowadź dyskusję, w której uczestnicy przeanalizują, co sprawiło, że dana sytuacja była problematyczna, jak można było podejść do niej w sposób odpowiedzialny i czy pomogłaby w tym większa wiedza z zakresu etyki lub prawa.
5. Zakończ ćwiczenie, podkreślając kluczowe umiejętności: bycie świadomym wpływu działań online, rozumienie podstawowych praw i zasad etycznych oraz wykorzystywanie krytycznego myślenia do oceny decyzji przed podjęciem działań. Przypomnij uczestnikom, że te kroki pomogą im poruszać się w trudnych sytuacjach z większą pewnością siebie i uczciwością.

Krok 3: Strategie etycznego i zgodnego z prawem zachowania w sieci (10 min)

1. Wyjaśnij, że to ćwiczenie ma na celu wyposażenie uczestników w praktyczne strategie odpowiedzialnego radzenia sobie z typowymi wyzwaniami online. Podkreśl, że etyczne zachowanie promuje szacunek i odpowiedzialność, podczas gdy zgodność z prawem zapewnia przestrzeganie zasad, takich jak prawa autorskie i przepisy o ochronie danych.
2. Przedstaw cztery kluczowe strategie, które uczestnicy powinni wziąć pod uwagę podczas ćwiczenia: poszanowanie prywatności, unikanie plagiatu, bycie na bieżąco z przepisami i zasadami oraz zgłaszanie niewłaściwego postępowania. Podaj przykłady ilustrujące te strategie, takie jak uzyskiwanie zgody przed udostępnieniem czyichś informacji lub cytowanie źródeł w prezentacji.
3. Następnie przedstaw uczestnikom trzy scenariusze do wyboru:
 - **Scenariusz A:** Wykorzystanie infografiki bez podania źródła w prezentacji szkolnej.
 - **Scenariusz B:** Odniesienie się do złośliwych komentarzy pod zdjęciem ucznia w mediach społecznościowych.
 - **Scenariusz C:** Podjęcie decyzji o przyznaniu uprawnień do lokalizacji na stronie internetowej firmy.
4. Poproś uczestników o wybranie scenariusza i krytyczne zastanowienie się nad kwestią etyczną, konsekwencjami prawnymi i strategiami, których użyliby do rozwiązania sytuacji. Zachęć ich do zapisania swoich przemyśleń i działań, które podjęliby w celu podjęcia odpowiedzialnego zachowania.
5. Następnie podziel uczestników na małe 2-3-osobowe grupy. Poinstruuuj ich, aby podzielili się wybranymi scenariuszami, omówili, jak poradziliby sobie z sytuacją i porównali strategie. Zachęć ich do zbadania alternatywnych podejść do rozwiązywania problemów i rozważenia mocnych stron i ograniczeń różnych rozwiązań.
6. Zakończ ćwiczenie, podkreślając, że strategie etyczne i prawne są niezbędne do utrzymania zaufania, bezpieczeństwa i zgodności w przestrzeni cyfrowej.

Krok 4: Koncentracja i planowanie działań (10 min)

1. Rozpocznij od wyjaśnienia, że to ćwiczenie koncentruje się na refleksji nad osobistymi nawykami online i tworzeniu możliwych do zrealizowania planów poprawy. Rozdaj każdemu uczestnikowi arkusz szablonu analizy "SMART" i krótko wyjaśnij, w jaki sposób pomaga on ustrukturyzować ich plany działania.
2. Poproś uczestników, aby poświęcili minutę na zidentyfikowanie konkretnego zachowania cyfrowego, które chcą poprawić, takiego jak weryfikacja treści przed udostępnieniem lub dostosowanie ustawień prywatności. Poprowadź ich do wypełnienia szablonu „SMART” upewniając się, że ich plan jest konkretny, mierzalny, osiągalny, istotny i określony w czasie. Dla jasności podaj przykład, np. sprawdzenie i zaktualizowanie ustawień prywatności w mediach społecznościowych do końca tygodnia.
3. Na koniec poproś uczestników, aby podzielili się swoimi planami z partnerem lub małą grupą, wymieniając się zachętami i konstruktywnymi opiniami.
4. Zakończ, przypominając im, że małe, konsekwentne zmiany mogą prowadzić do znaczącej poprawy ich cyfrowych zachowań.

Kluczowe wnioski:

Pomóż uczestnikom zrozumieć, że świadomość etyczna i prawna jest niezbędna do odpowiedzialnego poruszania się po cyfrowym świecie. Skoncentruj się na kluczowych punktach, takich jak identyfikacja zagrożeń, naruszenia prywatności lub praw autorskich, oraz przyjmowanie strategii, takich jak weryfikacja źródeł, prawidłowe cytowanie treści i ochrona danych osobowych. Zachęć ich do podjęcia praktycznych kroków, takich jak dostosowanie ustawień prywatności lub ocena legalności udostępnianych treści. Podkreśl te pomysły poprzez dalsze dyskusje i działania, aby upewnić się, że uczestnicy są poinformowani i zaangażowani w etyczne i zgodne z prawem zachowanie w internecie.

Działania uzupełniające i zadanie domowe:

Uczestnicy powinni przeanalizować swoje cyfrowe nawyki, takie jak korzystanie z mediów społecznościowych, i wprowadzić ulepszenia, aby dostosować się do standardów etycznych i prawnych. Zachęć ich do zapoznania się z narzędziami takimi jak Digital Citizenship Curriculum od Common Sense Education w celu właściwego wykorzystania treści lub Have I Been Pwned w celu sprawdzenia naruszeń danych. Przydziel zadanie, aby zidentyfikować jedną kluczową lekcję z sesji i wyjaśnić ją znajomemu lub członkowi rodziny, aby zwiększyć świadomość na temat odpowiedzialnego zachowania w internecie. Uczestnicy mogą również śledzić swoje cyfrowe działania przez tydzień, aby zidentyfikować obszary wymagające poprawy.

Wskazówki dla nauczycieli:

Odnieś lekcje do codziennych sytuacji, takich jak udostępnianie treści online lub radzenie sobie z dezinformacją, aby treści były angażujące i istotne. Zachęcaj do otwartej dyskusji i podawaj jasne, praktyczne przykłady ilustrujące wyzwania etyczne i prawne. Korzystaj z narzędzi takich jak infografiki, zrzuty ekranu lub filmy, aby ułatwić zrozumienie złożonych idei. Skoncentruj się na małych, wykonalnych krokach, które uczestnicy mogą podjąć natychmiast, takich jak sprawdzenie uprawnień aplikacji lub używanie bezpiecznych haseł. Wzmocnij te praktyki poprzez dalsze działania, aby pomóc w budowaniu spójnych i odpowiedzialnych nawyków online.

Narzędzia

Digital Citizenship Curriculum od Common Sense Education

Ten program nauczania oferuje bezpłatne, kompleksowe zasoby do edukacji uczniów w zakresie etycznego zachowania w internecie, prywatności, praw autorskich i etykiety cyfrowej. Zawiera interaktywne lekcje, filmy i oceny dostosowane do różnych grup wiekowych, aby zachęcić do odpowiedzialnego korzystania z internetu i świadomości prawnej.

www.commonsense.org

Have I Been Pwned (HIBP)

‘;--have
i been
pwned?

Jest to narzędzie, dzięki któremu każdy może sprawdzić, czy jego adres e-mail lub numer telefonu zostały ujawnione. Podnosząc świadomość na temat bezpieczeństwa danych i prywatności, zachęca do etycznych praktyk online i pomaga użytkownikom zrozumieć znaczenie ochrony danych osobowych i przestrzegania norm prawnych w przestrzeni cyfrowej.

haveibeenpwned.com

Referencje

- Cohen, C. (2023, Wrzesień 11). Becoming a Good Digital Citizen: Navigating the Online World Ethically. Pozyskano z <https://www.cyberwise.org/post/becoming-a-good-digital-citizen-navigating-the-online-world-ethically>
- Digital Citizenship Curriculum. (n.d.). Common Sense Education. Pozyskano z <https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/curriculum>
- Have I Been Pwned. (n.d.). Pozyskano z <https://haveibeenpwned.com>
- Lcom Team. (2024, Październik 1). 10 Principles of Respectful and Courteous Online Behavior: A Comprehensive Guide for Educators. Pozyskano z <https://www.learning.com/blog/principles-online-behavior>
- Olwan, S. (2024, Czerwiec 23). Rights and Responsibilities of Digital Citizens: Online Etiquette and Law. Pozyskano z <https://learningmole.com/rights-and-responsibilities-of-digital-citizens>
- Rowe, T. (2018, Październik 15). Internet Ethics. [Film]. YouTube. <https://youtu.be/8LBKUmmzR7s?si=ltEEem7zYm0RZuthK>
- Santhosh, T. & Thiyagu, K. (2024). Fostering responsible behavior online - relevance of cyber ethics education. Malaysian Online Journal of Educational Technology, 12(1), 32-38. Pozyskano z <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1416601.pdf>

QUIZ

1. Które z poniższych zachowań jest przykładem etycznego zachowania w sieci?
 - A. Poszanowanie czyjejś prywatności poprzez zapytanie o zgodę przed udostępnieniem zdjęcia
 - B. Kopiowanie i wklejanie artykułu bez cytowania oryginalnego źródła
 - C. Ignorowanie zgłoszeń cyberprzemocy na platformie, z której korzystasz
 - D. Korzystanie z nielicencjonowanego oprogramowania w celu zaoszczędzenia pieniędzy

2. Co wskazuje na to, że twoje działania online mogą stanowić ryzyko prawne?
 - A. Udostępnianie treści objętych licencją Creative Commons
 - B. Pobieranie muzyki lub filmów chronionych prawem autorskim bez pozwolenia
 - C. Wysłanie kilku profesjonalnych wiadomości e-mail do zweryfikowanego współpracownika
 - D. Korzystanie z VPN w celu zabezpieczenia swojej aktywności online

3. Która strategia najlepiej wspiera etyczne podejmowanie decyzji online?
 - A. Zastanowienie się, czy dane działanie jest zgodne z prawami i prywatnością innych osób
 - B. Zawsze udostępnianie treści, które stają się popularne, niezależnie od ich źródła
 - C. Nieufanie wszystkim treściom udostępnianym przez znajomych jako zweryfikowanym i legalnym
 - D. Przedkładanie wygody nad zgodność z zasadami platformy

QUIZ

4. Które z poniższych działań najlepiej odzwierciedla przestrzeganie zasad etycznego i zgodnego z prawem zachowania w internecie?

- A. Dzielenie się prywatnymi informacjami znajomego na czacie grupowym bez uprzedniego zapytania
- B. Publikowanie niezweryfikowanych informacji w mediach społecznościowych w celu zwrócenia na siebie uwagi
- C. Wyłączenie ustawień prywatności w celu zapewnienia maksymalnej widoczności wszystkich postów
- D. Używanie w projekcie odpowiednio licencjonowanych obrazów i podawanie źródła

5. Który nawyk może pomóc w utrzymaniu zarówno etycznego, jak i zgodnego z prawem zachowania w internecie?

- A. Publikowanie treści bez sprawdzania ich źródła
- B. Regularne sprawdzanie ustawień prywatności i dostosowywanie ich w razie potrzeby
- C. Unikanie odpowiedzialności za posty publikowane na swoich kontach
- D. Zakładanie, że wszystkie informacje online można wykorzystywać bez ograniczeń

Rozwiązania

Pytanie 1: A

Pytanie 2: B

Pytanie 3: C

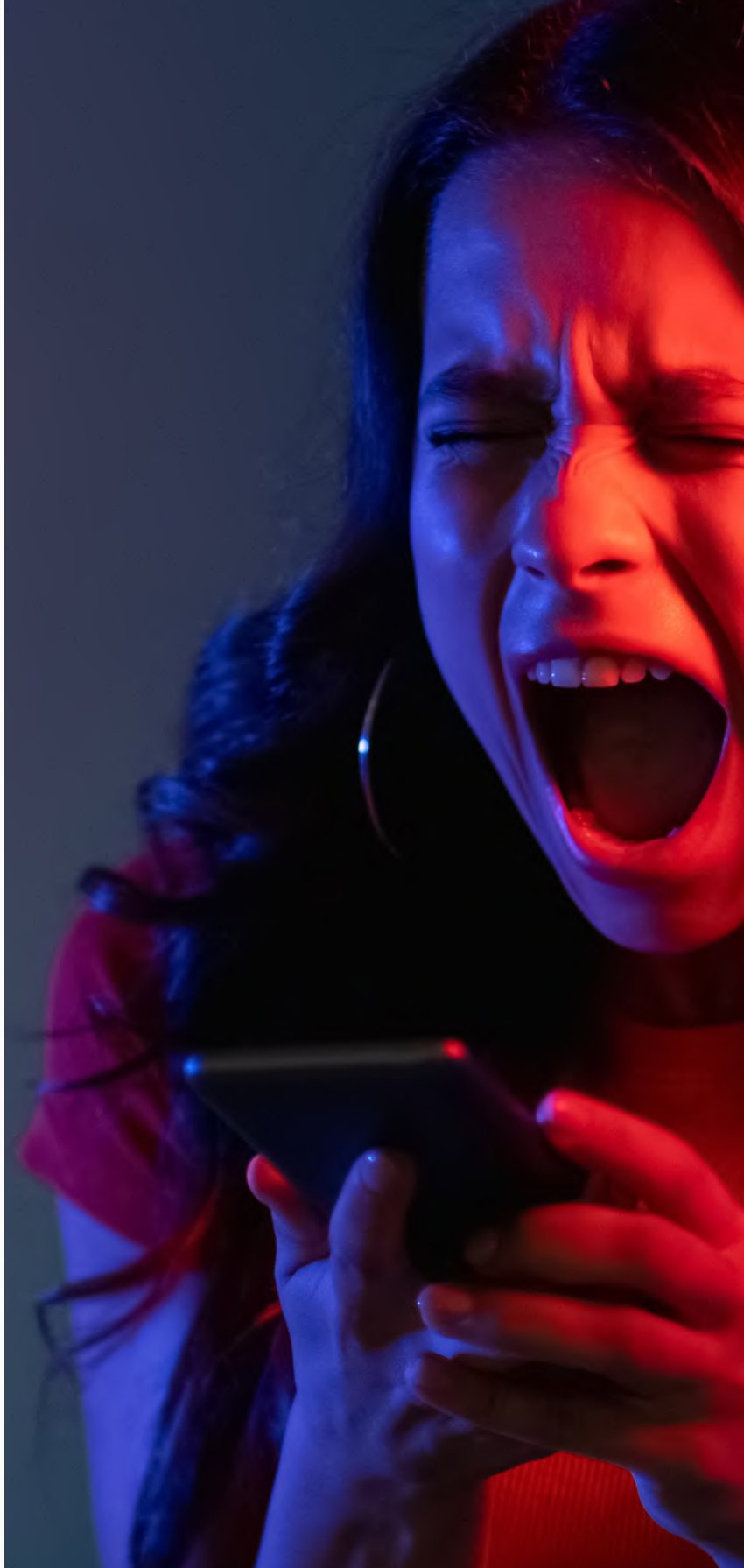
Pytanie 4: D

Pytanie 5: B

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

Co-funded by
the European Union

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.